

**ШКОЛСКИ РАЗВОЈНИ ПЛАН ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
„СЛОБОДАН СЕКУЛИЋ“ УЖИЦЕ
ЗА ПЕРИОД ОД 2017/18. ДО 2021/22. ГОДИНЕ**

јун 2017. Ужице

САДРЖАЈ:

Мисија и визија школе	3
Тим за школско развојно планирање	3
Глобални извештај о рализацији Школског развојног плана за период од 2012. до 2017.	4
Профил школе и социокултурни контекст	7
Законски и стратешки оквир	9
Преглед постојећих ресурса школе	11
Ваннаставне активности	13
Анализа ситуације	15
Анализа заинтересованих страна	15
SWOT анализа	18
Анализа проблема	19
Резултати самовредновања	20
Препоруке за нови развојни план	24
Структура Школског развојног плана (општи и специфични циљеви, додатак уз текстуални део Развојног плана)	

1. Мисија и визија школе

Мисија: Мисија наше школе је да подстиче самопоуздање и развој јаких страна ученика и одговорност према себи и другима, професионално понашање запослених и сарадничке односе са свим заинтересованим странама.

Визија: Школа у којој наставници и ученици заједно уче стварајући вредности које одговарају савременим и будућим изазовима.

1.1. Тим за школско развојно планирање

Школски развојни план који смо сачинили је четврти по реду и представља континуитет планирања за даљи развој квалитета рада школе.

Тим сачињавају:

- Рафајло Јелисавчић, директор
- Александра Савић, психолог
- Мица Митровић, професор разредне наставе
- Миленка Стојић, наставник географије
- Милева Рогић, професор биологије
- Ђурђина Васић, члан парламента
- Јелена Вучићевћ, члан Савета родитеља
- Весна Богосављевић, педагошкиња (координатор тима за ШРП)

2. Глобални извештај о реализацији Школског развојног плана за период од 2102. до 2017. године

2.1. Наше добре стране и постигнућа

Општи циљ наше школе за коју смо се определили гласио је: „Школа развија потенцијале ученика и наставника као креаторе и ромотере одрживог развоја и инклузивног друштва, високо се позиционирајући у локалној заједници као модел школа.“ Циљ је требао да допринесе да се што више приближимо нашој визији: Школа у којој наставници и ученици заједно уче стварајући вредности које одговарају савременим и будућим изазовима и који својим радом и знањем промовишу значај одрживог развоја и инклузивног друштва високо се позиционирајући у локалној заједници.

Ако размотримо извештај остварења општих циљева за пет области којима смо се највише бавили: Настава и учење, Подршка ученицима, Етос, Ресурси и Управљање и руковођење школом, јасно је да смо се, ако посматрамо постигнуте резултате и индикаторе у високом степену приближили нашој визији. Захваљујући нашим настојањима и ангажовањем на постављеним циљевима постигли смо да постанемо модел школа за инклузију, односно школа добре праксе.

Такође смо у оквиру пројекта „Развионица“ постали школа вежбаоница и модел школа. У нашој школи се реализују и пројекти који се односе на здраве стилове живота и екологије. Наставници се стално стручно усавршавају и вечина примењују научено у пракси.

Развијамо и усавршавамо инклузивни приступ у образовању и почели смо са израдом планова подршке и за надарене ученике.

Свака учионица има интернет везу и савремену ИК опрему. У наставу и ваннаставне активности се укључују ученици као вршњачки едукатори.

Наши ученици су учествовали на фестивалима науке. Учествовали смо у пројектима прекограничне сарадње.

Све наведено нас је квалификовало да будемо репрезентативна школа примера добре праксе, поред осталих девет које си изабране у оквиру пројеката „Препознај, промовиши и прошири“ и „SHARE“. То значи да смо нашу визију остварили у веома високом степену, јер смо опет постали модел школа са школе које су на екстерној евалуацији добиле нижу оцену.

С обзиром да нас је Министарство просвете, науке и технолошког развоја позвало да учествујемо на Сајму образовања и наставних средстава 2016. године, као једну од десет успешних школа, то је добра завршница нашег ШРП-а и смерница за даљи наставак. Тим поводом у локалном листу је објављен текст у нашој школи који ћемо делимично пренети. „Школа је на основу одређених параметара изабрана као једна од 10 успешних школа у Србији у оквиру пројекта „Препознај, промовиши и прошири“. Пројекат је започео са реализацијом 2015.године и његови креатори су Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања РС, Института за психологију Филозофског факултета у Београду, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва и Канцеларија Уницефа у Србији. Директор Јелисавчић напомиње да су приликом бирања школа, аутори пројекта имали у виду одређене кључне квалитете.

„На првом месту се подразумевала добра клима у школи, односно да се сви учесници образовања осећају добро у установи, а посебно ученици и наставници. Други квалитет, не мање важан је добро управљање школом ради остварења заједнички постављене визије школе. Посебан квалитет представља чињеница да ученици имају виша образовна постигнућа, него што се очекује од одређене школе. Наиме, образовна постигнућа су се посматрала као резултат трајних напора да се постигне што бољи успех, а не неких ваншколских фактора који утичу на успех. Ту се пре свега мисли на образовни и економски статус породице, који омогућава бољу подршку родитеља у процесима учења, као и могућност да ученицима обезбеде похађање приватних часова. Дакле, постигнућа ученика су пресвега приписивана раду школе, више него другим факторима, тражила се такозвана педагошка додатна вредност. Оно што је основну школу „Слободан Секулић“ такође квалификовало да буде изабрана међу десет успешнијих је, према речима директора, и највиша могућа оцена коју је школа добила приликом спољне евалуације квалитета рада школе. Такође у обзир су узети и резултати са завршних испита.

Приликом утврђивања резултата са завршних испита које спроводи ЗВКОВ, утврђено је да је школа из Крчагова имала мало пре поменути додатну педагошку вредност. Након избора десет школа штампана је публикација „Препознај, промовиши и прошири“, односно, објављено је десет прича о успешним школама. „Не знам да ли је то нека посебност, али у овој публикацији наша школа је прва представљена. Кључни квалитети, како су уочили приређивач и публикације, су то што смо били предводници у многим значајним националним развојним пројектима: Школско развојно планирање, креирање модела инклузивног образовања, образовање за одрживи развој, а постали смо и школа вежбаоница за студенте за наставничку професију“, каже директор школе. У публикацији, у којој је приказан рад школе каже се: „Основна школа

„Слободан Секулић“ представља добар пример како се све прилике за развој користе озбиљно и паметно, било да је реч о различитим националним иницијативама или о повратним информацијама којешкола о свом раду добија одученика и њихових родитеља.“ Наводи се и то, да је посебан квалитет ове школе стицање функционалних, међусобно повезаних и применљивих знања. Инсистира се на учењу са разумевањем, а не на бубању“.

Наставни садржаји усмерени су на достизање исхода и стандарда од првог до осмог разреда. Такође, школа из године у годину унапређује свој Школски програм. Он је објављен на сајту школе тако да сваки ученик и родитељ може видети шта је потребно да ученик зна на крају сваког разреда из наставних предмета. Овим школа делимично превазилази несавршеност Наставног плана. Како би постали што већу мотивацију ученика за рад у току наставе омогућили смо им активнију, прогресивнију улогу. Посебно развијамо модел вршњачке едукације који је подједнако успешан у природним и друштвеним наукама. Вредновању и планирању, као полугама развоја, придаје се посебна пажња. Брижљиво се анализирају сви резултати вредновања, испитивања и анализа, како оних који се спроводе унутар школе, тако и спољних. Све што се уочио недостатак, покушава се отклонити или барем ублажити. Стогасе у овој школи стручно усавршавање не сматра само као законска обавеза, већ као део целоживотног учења. Аплицирамо код многих донатора како би остварили циљеве из својих стратешких докумената развоја. У досадашњем раду имали смо несебичну подршку локалне управе. Захваљујући напред изнетим чињеницама подigli смо сопствени воћњак на школско мимању у Љубањама, а чији се плодови користе у ђачкој кухињи као допуна исхрани. Предузете мере и активности на подизању енергетске ефикасности дале су импозантне резултате у смањењу расхода, као и боље услове за рад. С поносом истичем да смо добар пример праксе када је реч о примени мера енергетске ефикасности у локалној заједници. Све учионице су опремљене савременом ИКТ опремом. Интернет веза је доступна у сваком кабинету-учионици. На крају, овај резултат је плод дугогодишњег заједничког рада свих запослених, спремних да се мењају, да мењају своје компетенције и ја им и овом приликом исказујем захвалност. Признање свакако прија, али и обавезује“. И то није све. Директор ове школе, како кажу његови запослени има „милион идеја и амбиција“. Захваљујући креативним и одговорним наставницима и стручним сарадницима за ову школу ће се још чути, како опет предњачи у неком сегменту свог рада.“

3. Профил школе и социокултурни контекст

Година почетка рада наше школе је 1976. Тада је основана али је користила школски простор друге школе. Убрзо се, за две године, уселила у сопствену школску зграду и као пета школа у нашем граду, добила је име „Пета основна“, а касније „Слободан Секулић“.

С обзиром да да се налазимо у највећој месној заједници Ужица, Крчагову, која има око 12 000 становника а ниједну образовну и културну установу, наше обавезе у поређењу са осталим школама проистичу и због тих чињеница.

До пре, скоро три деценије, Крчагово је било индустријска зона града и већина становништва је радила у комплексу фабрика. Сада је слика сасвим другачија. Од јаке индустријске зоне Крчагово се претворило у насеље у којој у бившим фабрикама ради веома мали број људи. С друге стране, социо-економски статус породица наших ученика је низак.

Принуђеност родитеља да не бирају послове и да одсуствују због посла и зараде већину дана, одражава се и на успех ученика и ангажовање родитеља у животу и раду школе. Управо због тога је одговорност наше школе још већа и ми не смемо допустити да се крећемо утабаним стазама традиционалног школског рада, већ морамо стално да се развијамо и напредујемо, што подразумева стално стручно усавршавање наставника, примену стечених знања и вештина, осавремењивање наставе и увођење иновација, али и констатну примену принципа индивидуализације ради напредовања и развоја ученика. Све што је напред речено имали смо у виду и приликом израде првог ШРП-а и сваког следећег. Трудили смо се, јер смо желели да будемо најбоља основна школа на подручју Града Ужица. Претходни развојни планови и последњи који је реализован, допринели су да се приближимо општем циљу који смо поставили у последњем плану, а који гласио: „Школа развија потенцијале ученика и наставника као креатора и промотера одрживог развоја и инклузивног друштва, високо се позиционирајући у локалној заједници као модел школа.“ То је посебно потребно и због тога што се у последњих неколико година, због негативног прираштаја пре свега, у нашу школу уписује мање ученика, али и због тога што већи број деце која територијално припада и нашој школи, први разред уписује у школу у граду. Стога у следећем Развојном плану, морамо да покушамо да нађемо решење за већи упис ученика у нашу школу. Ми се надамо да ћемо то успети тако што ћемо се наметнути квалитетом. Да смо на добром путу казује и чињеница да смо применом одговарајуће методологије за избор најбољих школа које су требали да се уврсте у пројекат „Препознај, промовиши и прошири“, ми

одабрани као једна од десет најбољих школа у Србији. Наиме, постали смо модел школа као школа примера добре праксе и у нашој школи се већ две године реализују студијске посете за школе које путем хоризонталног учења треба да науче од наших наставника и стручних сарадника и директора шта је све потребно да се учини да се повећа целокупни квалитет рада школе.

Наши наставници одлазе у друге школе и шире добробити хоризонталног учења. У последње скоро две деценије реализовали смо низ пројеката који су створили боље услове за рад наставника и учење ученика. Наставници континуирано похађају семинаре.

Ми смо до сада учествовали у неколико пројеката у којима смо били или носиоци пројекта или партнери:

- Дечји клуб (Укључивање ученика у живот и рад школе и подршка Ученичком парламенту) ARD USAID;
- Воћњак за младост (Еколошко уређење животне средине): HELP;
- Мој живот моја одговорност (репродуктивно здравље и здрави стилови живота): ARD USAID;
- Школа без насиља (Фонд социјалних иновација – превентивни програм борбе против насиља и међувршњачког насиља): Министарство за социјалну политику;
- Промоција позитивних вредности (Превенција међувршњачког насиља, насиља и свести о себи и другима – вршњачка едукација): Локални акциони план социјалне политике;
- Промоција хуманих вредности (сет радионица о превенцији насиља, превенцији наркоманије и других болести зависности и свести о себи и другима – вршњачка едукација : Локални акциони план социјалне политике;
- Родна равноправност (сет радионица са ученичким парламентом);
- Борба против трговине људима (сет радионица са ученичким парламентом):
- Дообар пут (превенција међувршњачког насиља и малолетничке делинквенције):
- Развој функционалног модела инклузивног образовања (Партнери у DILS пројекту Министарства просвете и науке);
- Корак по корак ка школи одрживог развоја (Образовање за одрживи развој на Западном Балкану – REC);
- Школско двориште; уређење дела школског дворишта из средстава Локалног еколошког акционог плана; Град Ужице;
- Нек се чује и твој глас! Обликуј своју будућност: (Have your say! Young Europeans shape their future): ACES

- Четири пројекта у оквиру Образовања за одрживи развој на Западном Балкану – REC, од кога два прекограничне сарадње
- DILS пројекат Министарства просвете усмерен на развој инклузивног образовања
- Пројекат Развионица Министарства просвете
- Пројекат Препознај, промовиши , прошири и SHARE
- E- twining

Сајт наше школе и ФБ страница најбољи је репрезентант нашег рада. Ово С обзиром да су на сајту забележене све наше активности за више информација о нашим активностима идите на : www.petaosnovna.com и FB страницу Слободан Секулић. У претходном развојном плану, поред осталог је писало:

„На састанку ученичког парламента одржаног 10. 10. 2011. године ученици поред осталог рекоше: „Ова школа је све боља и боља“. Ако они тако мисле онда смо на добром путу. Не смемо изневерити њихова очекивања. „ Желимо да ове њихове речи имамо на уму и у нашем даљем раду.

4. Законски и стратешки оквир

Наш Школски развојни план ослања се на оквире и смернице законске регулативе и стратешких докумената и усмерен је ка принципима одрживог развоја и квалитетног образовања за све.

Законски оквир ШРП-а:

Уставни оквир за доношење Школског развојног плана је уставна гаранција права сваког на образовање утврђена одредбом члана 71 Устава Републике Србије. Такође, уставом се јемче, и као таква, непосредно примењују људска и мањинска права зајамчена општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима, и то: Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода. Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима и Конвенцијом Уједињених нација о правима детета.

Доношење развојног плана један је од елемената аутономије школе прописан одредбама Закона о основама система образовања и васпитања. Приликом израде Развојног плана у виду се морају имати у виду следећи релевантни закони:

- Закон о основама система образовања и васпитања
- Закон о Основној школи

- Закон о Предшколском васпитању и образовању
- Закон о друштвеној бризи о деци
- Закон о забрани дискриминације
- Закон против насиља у породици
- Закон о раду
- Закон о јавним службама
- Породични закон
- Закон о спречавању злостављања на раду
- Закон о заштити података о личности
- Закон о платама у државним органима и јавним службама
- Пратећи законски и подзаконски акти и прописи који регулишу сферу просветне и социјалне политике

Закони које смо овде навели у директној су вези са приоритетним областима које смо одредили. За Школски развојни план од велике важности су и следећи документи који опредељује национални стратешки оквир Развојног плана.

- Стратегија развоја и промоциј друштвено одговорног пословања у РС
- Стратегија увођења чистије производње у РС
- Стратегија развоја енергетике РС
- Стратегија регионалног развоја Србије
- Стратегија подстицања страних улагања
- Стратегија биолошке разноврсности РС
- Национална стратегија за младе
- Стратегија развоја образовања одраслих у РС
- Стратегија развоја спорта у РС
- Стратегија развоја здравља младих
- Национална стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља
- Стратегија за борбу против дрога у РС
- Национална стратегија за побољшање положаја жена и унапређивање родне равноправности
- Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у РС
- Национална стратегија одрживог развоја
- Стратегија смањењења сиромаштва

Националне стратегије које смо навели груписали смо према приоритетним областима које смо дефинисали у ШРП-у, али се оне односе и на област која није директно укључена у петогодишњи временски оквир ШРП-а, а то је Годишњи програм

рада и Школски програм. Међутим, ова област ће се директно унапређивати реализацијом осталих области.

Наш Школски развојни план односи се на период од 2017/18. до 2022/23. године поклапа се са визијом развоја Републике Србије по којој „институционално и економски развијена држава са адекватном инфраструктуром, компатибилна са стандардима ЕУ, са привредом заснованом на знању, ефикасно коришћеним природним и створеним ресурсима, већом ефикасношћу и продуктивношћу, богата људским ресурсима, са очуваном животном средином, историјским и културним наслеђем, држава у којој постоји партнерство јавног, приватног и цивилног сектора и која пружа једнаке могућности за све грађане“. Стратегију оправдавају бројни разлози, а пре свега чињенице да је Републици Србији:

- неопходна визија сопственог будућег развоја,
- потребан један широк, стратешки оквир планирања,
- неопходно посвећивање много веће пажње животної средини
- један од услова за отпочињање преговора о чланству у ЕУ

5. Преглед постојећих ресурса школе

Основна школа „Слободан Секулић“, поред матичне школе у Ужицу има и издвојено одељење у селу Љубањама у ком се одвија комбинована настава за 5 ученика предшколског и школског зраста. Наставу у школи у Љубањама изводи један учитељ, док је на техничким пословима запослена 1 особа. У саставу ове школе налази се школско имање од око 1,5 хектара на ком је засађен воћњак (шљиве, јабуке, крушке – које се деле ученицима уз ужину бесплатно).

У Школи су се током 2016/17. Школске године организовали следећи програми:

Припремна предшколска настава

Основно образовање и васпитање

Продужени боравак

Индивидуални образовни планови (ИОП 1, 2, 3) и планови индивидуализације

У настави је са стручним сарадницима (педагогошкињом (75%), психологом (75%) и библиотекарком) запослено је 45 особа. У администрацији и правној служби школе раде 3 особе. На пословима техничког особља запослено је 15 особа.

Настава се изводи у специјализованим кабинетима (14) и учионицама опште намене (7). Предшколски боравак изводи се у модерно опремљеној просторији од 100м², а продужени боравак изводи се у 2 просторије за усмерен рад и слободне активности у простору од 50+50 м² који има и собу за наставно особље.

Школа је имала регистровану ђачку задругу у чијем саставу се налазила школска продавница преко које се за ученике набављају уџбеници, школски прибор и часописи, међутим нови законским актима онемогућено је да школа има продавницу преко које може да набавља уџбенике. У међувремену смо поднели захтев са верификацију школе, након чега се надамо да ћемо опет моћи да отворимо школску продавницу.

Школска кухиња припрема и продаје ужину за запослене и ученике, а такође се спремају и топли оброци за ученике из продуженог боравка. Школска библиотека поседује око 15 000 књига, часописа и публикација и у Библиотека поред депоа у свом саставу има читаоницу. У холу школе налази се школска позорница, а у њему је смештен и простор дечјег клуба који се користи и за друге намене. Спортски терени који се налази у саставу дворишта школе пресвучен је асфалтном подлогом и на једној страни има бетонске трибине. Постоји и каскадни терен од истог материјала који углавном користе ученици предшколских група и млађих разреда. Укупна површина ових терена је 1 977м²

Школа такође поседује фискултурну (288м²) и гимнастичку салу (100м²) са сређеним мокрим чворовима и туш кабинама, али школа нема топлу воду коју би користилоо наставно и техничко особље (осим кухиње) и ученици.

Информатички кабинет (53м²) је опремљен неопходном опремом коју би требало обнoсвити. Учионице су опремљене преносивим рачунарима, видео бимом, лцд мониторима, интерактивним таблама и свака учионица има интернет. Интернет нема довољан капацитет са коришћење веб алата за учење, што се у будућности мора решити. За ученике млађих разреда за потребе изборног предмета од играчке до рачунара опремљен је тзв. мали информатички кабинет (око 10 м²) са неопходном али застарелом опремом.

Наставничка канцеларија има тзв. кутак за инклузију (ормар, компјутерски сто и прикључак на интернет). Преко пута наставничке зборнице налази се просторија са фото копир апаратом и рачунаром који је повезан са интернетом. Ђачки клуб има површину од 49м² и користи се за више активности.

У школи се налази зубна амбуланта која се бави превентивним и интервентивним активностима на заштити здравља уста и зуба деце и ученика. С обзиром да су обавезни предмети предвиђени законом наша досадашња настојања била су усмерена на подизање нивоа квалитета наставе, мотивисаности ученика за школско учење и на виши ниво ученичких постигнућа. Листа изборних факултативних предмета такође је прописана од стране министарства. У овом сегменту наставе ипак имамо више могућности за понуду предмета. До сада су се у нашој школи реализовали следећи изборни предмети:

Од играчке до рачунара

Народна традиција
Чувари природе
Свакодневни живот у прошлости
Домаћинство
Хор и оркестар
Шах
Информатика и рачунарство

Поред енглеског језика који је обавезан предмет, у школи се као други страни језик уче немачки и француски језик.

Желимо да нагласимо да смо, када је инклузија у питању, пионири у нашем граду јер смо већ у Школском развојном плану од 2007. године предвидели израду тзв. Посебних програма за ученике којима је била потребна додатна подршка. Министарство просвете изабрало је нашу школу, једну од девет партнерских школа, како би развијали Функционални модел инклузивног образовања – који је сада у примени у свим школама у Србији.

Школске 2010/11. године ревидирали смо Школски програм усмерен на исходе и стандарде.

У оквиру пројекта Министарства просвете „Препознај промовиши и прошири“ изабрани смо као једна од 10 школа која има референце најбољих школа.

6. Ваннаставне активности

У школи се спроводе ваннаставне активности кроз секције које ученици сами бирају, као и додатни васпитно-образовни рад који се организује за ученике од 4. до 8. разреда и активности које су проистекле из акционих планова и планова посебних програма.

На крају сваке наставне године ученицима се понуди анкета која се односи на избор слободних активности које школа у складу са условима и капацитетима може да организује.

Ваннаставне активности се организују и кроз посебне програме и акционе планове: Програм превенције насиља, Програм репродуктивног здравља, Програм примене конвенције о правима детета, Програм Дечјег савеза, Програм Црвеног крста, Здравствени програм Завода за јавно здравље и патронажне службе, активности из актуелних пројеката, Акциони план Ученичког парламента, друге едукативне, спортске и културне активности проистекле из сарадње са заинтересованим странама. Повремено се организују

активности чишћења и уређења школског дворишта и активности које су везане за воћњак на Љубањама у којима учествују наставници и ученици.

У простору школе се одржавају приредбе, изложбе, аукције и спроводе се акције хуманитарног карактера. Такође се организују трибине посвећене културним, образовним, социолошким и здравственим садржајима. Ученички парламент има активно учешће у животу и раду школе и осмишљава и спроводи вршњачке едукације. Већ годинама се у школи организује „Дан замене улога“ у чему учествују и родитељи. У школи се повремено организују квизови за ученике и литерарни и ликовни конкурси на нивоу школе и града. У школи се организују године студијске посете за друге школе из Србије јер смо школа добре праксе и развијамо систем хоризонталног учења.

7. Анализа ситуације

7.1. Анализа заинтересованих страна

ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ	ИНТЕРЕСИ	ОГРАНИЧЕЊА	СТРАТЕГИЈЕ УКЉУЧИВАЊА
УЧЕНИЦИ	Школа им представља пријатан амбијент; уважавање личности, занимљива настава која их мотивише ; у школи могу да испоље своја интересовања, уважава се њихово мишљење и разумеју се њихови проблеми: јасна су им правила понашања, знају своја права и одговорности	Немају довољно искуства, не уважава се њихово мишљење, недовољна организованост, страх од ауторитета, незаинтересованост	Активности ученичког парламента; Часово одељенског старешине; Учесће у изради планова; Грађанско васпитање
НАСТАВНИЦИ ЗАПОСЛЕНИ	Подршка, уважавање, поштовање добра атмосфера и међуљудски односи; одсуство мобинга; доследна примена правила , одлука, решења, планова; унапређење квалитета наставе; равномерно учешће у тимовима и активностима; уважавање рада и труда; јасна подела улога и одговорности; добра опремљеност школе; подршка стручне службе и стручних већа;	Незаинтересованост и немотивисаност за унапређење професионалних компетенција у пракси; недовољна знања о педагошко-психолошким карактеристикама школског учења и методичко дидактичким принципима; страх од ауторитета;	Израда правилника о награђивању и похваљивању наставника; Израда процедура примене наученог на семинарима; Израда плана самовредновања стручних већа; тимско припремање за извођење и евалуацију наставе; Тимски рад; организовање заједничких дружења, акција
РОДИТЕЉИ	Безбедност; стицање и примена знања; уважавање и пријатна осећања; исцрпне информације; уважавање иницијативе за променама; унапређење квалитета наставе и сарадње; напредовање деце; добра опремљеност школе; знају када се и како оцењују деца;	Незаинтересованост; недостатак времена; неосвешћеност;	Активно учешће у саветима родитеља; Дан замене улога, Презентација занимања; Испитивање ставова; Учесће у раду тимова (формирање тима за израду правилника о надокнади штете); обавештавање родитеља о плану вредновања напредовања ученика; Школски одбор; Присуствовање часовима; Учесће у акцијама;
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА	Успешна и економична школа која је иницијатор развоја свести о одрживом развоју; промотер стратегија и локалних планова; сарадник и партнер на заједничким акцијама и пројектима; смањење сиромаштва; брига о деци: формирање образованих, узорних, одговорних и	недостатак средстава; законски прописи; незаинтересованост надлежних;	Укључивање школе у израду стратегија и локалних планова; иницијатива школе; Рад на заједничким пројектима и потребама кроз партнерство и

	демократски оријентисаних грађана;		сарадњу; Потписивање протокола сарадње;
МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА И ГРАЂАНИ	Постојање школе која даје квалитетно образовање; организовање културних, образовних и спортских садржаја; доприноси углеу месне заједнице; сарадник и партнер на решавању заједничких проблема и унапређењу живота у месној заједници;	Месна заједница и школа до сада су добро сарађивале, највећи проблем је недостатак средстава;	Заједнички пројекти и акције, волонтерски рад;
ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	Промоција здравих стилова живота; превенција здравља; едукативни садржаји из здравственог васпитања;	Недостатак времена; средства;	Спровођење едукативних програма у школи; заједничке акције
ОСТАЛЕ ОБРАЗОВНЕ ВАСПИТНЕ УСТАНОВЕ И	Примери добре праксе; сарадња и партнерство; стручна помоћ; квалитетна знања ученика;	Незаинтересованост; неосвешћеност; затвореност; немотивисаност	Успостављање процедура сарадње; заједнички пројекти и акције;
ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА И УСТАНОВЕ	Промоција рада; одговоран однос према делатностима која обављају, освешћеност о значају и потребама; очување природних ресурса и заштита животне средине; одговоран и штедљив однос према енергентима;	Незаинтересованост; неосвешћеност; затвореност; недостатак времена и људских ресурса	Спровођење заједничких пројеката и акција; едукативни садржаји;
СПОРТСКА УДРУЖЕЊА	Промоција рада; развој свести о значају спорта; омасовљење;	Средства; неадекватан програм промоције; наплаћују чланарину;	Сарадња, заједнички пројекти;
БИЗНИС СЕКТОР	Промоција струке и предузећа; ангажовање за извођење радова и услуга;	Не увиђање интереса; пријентисани искључиво на профит; законска регулатива;	Сарадња, заједнички послови; донаторство, спонзорство;
УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ	Развијање свести о значају културних садржаја; омасовљење; сарадња на заједничким пројектима и акцијама; промоција;	Незаинтересованост; средства;	Планске посете; Извођење заједничких програма;
НВО	Партнерство и сарадња; реализација програма и пројеката; јачање НВО сектора; ширење програмских циљева; промоција и подизање угледа;	Фокусираност на само одређене установе и институције; неувиђање заједничких интереса;	Школа иницира сарадњу; Израда и реализација заједничких пројеката
ШКОЛСКА УПРАВА И РЕСОРНО МИНИСТАРСТВО	Квалитетан и одговоран рад школе; Реализација програмских садржаја; пример добре праксе; стварање квалитетне и образоване личности; иницијатор промена; унапређење образовања; развој иновативних облика рада;	Одсуство суштинског сагледавања проблема у школама; формализам; законска регулатива; недостатак средстава; незаинтересованост;	Реализација заједничких пројеката на иновацијама и подизању квалитета рада школа
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	Помоћ породицама; помоћ појединцима; развој сарадње са родитељима; поље деловања; заједнички пројекти; размена стручних искустава“	Недостатак времена и средстава; законска ограничења; неблаговремено слање извештаја;	Заједнички пројекти; Заједничке активности;
МЕДИЈИ	Ширење аудиторума; обogaћивање програма; занимљивости; актуелности из образовања;	Средства; недостатак времена и неосвешћеност; попуњеност програма;	Препознавање заједничког интереса, заједнички пројекти на привлачењу заинтересованих

			страна;
ШКОЛСКИ ОДБОР	Унапређење рада и политике школе; стварање бољих услова рада; одлучивање;	Политички и страначки утицаји и ограничења; нестручност; време, незаинтересованост;	Учешће у раду програма, планова, пројеката, заговарање и лобирање; прослеђивање информација,
МУП	Подаци, безбедност и очување јавног реда и мира; превенција насиља; популаризација рада и приближавања ученицима и гхрађанима; едукативне активности;	Недостатак времена и незаинтересованост; неосвешћеност о значају школе; законска ограничења;	Размена информација; едукације; промоције: заједнички пројекти
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТРАЛНИ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ У ОБРАЗОВАЊУ	Професионалне компетенције наставника; директни корисници; простор за деловање; заједнички програми; афирмација; стручна помоћ“	Недостатак средстава; недостатак људских ресурса и стручњака;	Испитивање потреба школа; заједнички програми за акредитацију; едукација наставника;

7.2. Swot анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<p>материјално-техничка опремљеност (ИКТ) простор савремена наставна средства дидактички материјал, литература обученост наставника продужеми боравак кухиња школска задруга зубна амбуланта подручна школа у Љубањама са воћњак Једина школа у великој МЗ (12 000 становника) Ученички парламент Добра инклузивна пракса Предшколско образовање Приступна рампа Библиотека са читаоцима Спортски терен Фискултурна и гимнастичка сала Видео надзор Уче се три страна језика(енглески, француски, немачки) Ученици са ниским економским статусом имају бесплатну ужину Школски хор (мали и велики) Дечји клуб Спремност за израду пројеката Ученици се пласирају на републичка такмичења Велики број освојених диплома, похвалница и награда Школа добре праксе инклузивног образовања Школа вежбаоница за студенте Учитељског факултета Ресурс школа за хоризонтално учрње Школа у којој је омогућена примена НТЦ система учења (Менса) Школски програм оријентисан на исходе и стандарде Кабинетска настава са помоћним кабинетима Висока безбедност ученика Спровођење иновација у настави, Тематска настава, вршњачка едукација, безбедност ученика</p>	<p>недовољна мотивисаност неких наставника за унапређење наставе недовољна оријентација на оцењивање које је усмерено на исходе неуважавање рада и труда колега недостатак јасне поделе улога неједнака оптерећеност запослених обавезама недовољна заступљеност тимског рада неактивност неких ђланова тимова за самовредновање нема топле воде није довршена мултимедијална учионица Парламент нема свој простор Не користе се довољно материјално-технички ресурси школе Неки наставници не иницирају сарадњу са стручном службом за унапређење наставе Непостојање правилника о награђивању и похваљивању запослених Представници Школског одбора из редова запослених не обавештавају запослене о садржајима састанака Наставници не схватају у довољној мери процес инклузије и израду плана индивидуализације Неки наставници недовољно образлажу оцену ученика као исход или као ниво постигнућа Неки наставници не саопштавају оцене Наставници немају довољно знања о принципима учења ученика и мотивацији Не уважавају се у довољној мери ученици и њихово мишљење Нема простора за разговор са родитељима Неједнаки критеријуми у оцењивању Недостатак правила понашања на појединим часовима Недостатак праве анализе добрих и мање добрих примера праксе</p>
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<p>донатори, спонзори, фондови (писање пројеката) градска управа јавна локална предузећа друге школе НВО, остале институције и организације, домаће и стране, агенције Школска управа, Министарство просвете науке и технолошког развоја ресорна министарства, Медијска промоција школе (лидер у Региону)</p>	<p>опadaње броја ученика смањење буџета непоштовање територијалног уписа ученика рационализација недовољни учешће локалне заједнице вишак запослених (технолошки вишак) законска ограничења недовољна мотивисаност наставника за рад због материјалног положаја</p>

8. Анализа проблема

Пажљивим анализирањем реализације акционих планова, уочили смо да постоје активности али и посебни циљеви којима нисмо у потпуности задовољни. Такође је уочено да неки циљеви нису најбоље постављени јер је њихове резултате преко индикатора било веома тешко мерити. Нека мерења и испитивања су захтевала више инструмената и много времена за реализацију. Због тога ћемо се трудити да у наредном развојном плану избегнемо овакве ситуације.

Наша досадашња пракса приликом израде ШРП-а била је да најпре размотримо шта није реализовано у протеклом. Такође, у ШРП смо имплементирали и активности које се односе на самовредновање школе. Планирали смо оне активности које ће допринети да се побољшају индикатори којима нисмо задовољни. Имали смо у виду и резултате микро истраживања која су спроведена у протеклом периоду, а содносила су се на ставове ученика завршног разреда о квалитету рада наставника и осталох актера у школи, као и истраживања која су се односила на праћење и вредновање постигнућа ученика. Анализирали смо и извештаје спољне евалуације као и наше јаке снаге. На тиму смо се договорили да издвојимо приоритете и издвојимо оне области и дефинишемо оне активности који ће најбоље допринети остварењу постављеног циља ШРП-а, а самим тим и циљева за сваку област квалитета рада школе које смо уврстили у развојни план.

8.1. Нереализоване активности

- израда Правилника о похваљивању и награђивању наставника , односи се на област Етос
- Област Ресурси:
 - опремање фоно-лабораторије
 - недовољно искоришћена ИКТ опрема и наставна средства из пројекта Развионица
 - реконструкција школске бине
 - реконструкција школске кухиње
 - реконструкција расвете

8.2. Делимична оствареност појединих резултата

Област Настава и учење

- не спроводи се у потпуности систематско праћење остварености стандарда образовања током наставне године

- потребно је побољшати критерије оцењивања, методологију оцењивања и праћења напредовања ученика
- више у настави користити ИКТ, нова наставна средства и у већој мери уводити иновације у настави
- осмишљавати часове који ће бити интересантнији за ученике и на којима ће бити активнији (занимљивија настава више мотивише ученике да стичу знања на часу)
- неблагоприятно ревидирање планова отклањања физичких и комуникацијских препрека и ИОП1

Област Подршка ученицима

- недовољно разрађени сви планови за отклањање физичких и комуникацијских препрека и ИОП-ова до ИОП3 и недовољна подршка свим ученицима за које се установило да им је потребна

Област Етос

- доследније примењивати инструменте за бележење лакших и тежих повреда обавеза ученика
- Интензивирати програм превенције насиља

Област ресурси

- делимично је опремљена мултимедијалне учионица-едукативни центар
 - недовољно се примењује систем хоризонталног учења кроз „сазнали на семинару применили у пракси“

9. Резултати самовредновања

Дванаест година уназад у нашој школи сами себе вреднујемо у седам области квалитета рада установе. Школске 2005/06. започели смо самовредновање у оквиру кључне области Ресурси, а потом сваке школске године вредновали по једну од преосталих шест области. Последњих неколико година пратимо све области, за које су формиран тимови, а сваки тим има координатора кључне области. Израђујемо акционе планове сваке школске године, који су саставни део ГПР-а и на крају године координатори сачињавају извештаје, који су саставни део Извештаја о реализацији ГПР-а. Акциони планови и извештаји се редовно презентују Наставничком већу, Савету родитеља и Школском одбору.

У планирању активности руководимо се стандардима квалитета рада установе за сваку област квалитета, односно кључну област самовредновања. Активности усклађујемо са активностима планираним ШРП-ом, које су нам смерница у планирању.

Школске 2014/15. примењен је упитник о самовредновању за кључне области Настава и учење, Постигнућа ученика и Етос. Узорак су чинили сви наставници, ученици(по 5 из сваког одељења, свих категорија успеха) и родитељи(по 5 из сваког одељења). Упитници су садржали процену колико је свака тврдња „важна“ и колико је“ тачна“ на скали од 1 до 4. Упитници су сачињени поштујући Стандарде квалитета рада установе.

Обрадом података, коју су реализовали стручни сарадници Школе, дошли смо до просечних оцена за сваку област.

	Ученици	Родитељи	Наставници
Настава и учење	3,4	3,31	3,48
Постигнућа ученика	3,4	3,31	3,31
Етос	3,6	3,43	3,47

Настава и учење

Највећа разлика важно-тачно на узорку наставника односи се на коришћење наставних метода које су ефикасне у односу на циљ часа, а потом на активно учешће ученика у раду на часовима.

На узорку ученика највећа разлика је у вези са одржавањем дисциплине на часовима, колико наставници посвећују времена ученицима којима је потребна помоћ у раду, оцењивање ученика, начине рада наставника и учешће ученика у процени тачности одговора осталих ученика. Код родитеља , такође, јавља се највећа разлика код одржавања дисциплине на часовима и колико начини рада наставника омогућавају разумевање садржаја које ученици уче.

Постигнућа ученика

Највећа разлика важно-тачно на узорку наставника односи сена то колико ученици редовно посећују часове допунске. На узорку ученика највећа разлика је на тврдњама које се односе на то колико се посвећује пажње ученицима којима је потребна додатна подршка, као и на прилагођавање задатака и провера знања за ове ученике. Код родитеља нема значајних разлика на тврдњама које се односе на ову област.

Етос

На узорку наставника највећа разлика важно-тачно се односи на тврдње да се резултати ученика и наставника подржавају и истичу, да успех ученика на такмичењима школа истиче и награђује и да се успеси ученика којима је потребна додатна подршка посебно

истичу. Код ученика се не јавља значајнија разлика, осим на тврдњама да у школи постоји Тим за заштиту од насиља и да члановима могу да се обрате, као и да наставници благовремено информишу родитеље о раду, успеху и понашању ученика. На узорку

родитеља једина значајна разлика је, као и код ученика, на тврдњи да постоји Тим за заштиту од насиља коме могу да се обрате када се деси насиље.

Анализирајући акционе планове за кључне области тим за самовредновање уочава следеће:

Школски програм и ГПР: Готово све активности предвиђене акционим плановима за ову кључну област буду и реализоване. Активност која је планирана као усклађивање дневног планирања(припрема за часове) са структуром одељења уважавајући стандарде постигнућа се прати путем посета часовима и сматрамо да се може унапредити. Неколико година уназад саставни део овог акционог плана је тематско планирање, али још увек не можемо рећи да смо остварили стандард „програми наставних предмета су међусобно садржајно/временски усклађени у оквиру сваког разреда“ у предметној настави. У разредној настави тематско планирање је у већој мери заживело, пошто су и боље могућности за организацију.

Настава и учење: Готово све активности предвиђене акционим плановима за ову кључну област буду и реализоване. Активности које су делимично реализоване, или нису реализоване се односе на израду планова корекције наставног рада на основу анализе успеха, примена упитника о оцењивању, осмишљавање задатака у складу са стандардима, планирање иновативних облика и метода рада, посете часовима код наставника који немају потешкоће са дисциплином и испитивање ученика о степену задовољства наставом након посета часовима. Неке од наведених активности реализоване су на другачији начин у односу на предвиђене, нпр. уместо упитника о оцењивању вршњачка обука о оцењивању и сл.

На основу посета часовима уочава се да су у најмањој мери остварени стандарди: Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу, наставник прилагођава наставни материјал индивидуалним карактеристикама ученика, наставник учи ученике како да процењују свој напредак, наставник функционално користи постојећа наставна средства.

Постигнућа ученика: У овој кључној области нема нереализованих активности, а делимично су реализоване: посете часовим припреме за завршни испит, пробна тестирања ученика 8. разреда чешћа од предвиђених и подстицање ученика за чешћу посећеност часовима допунске наставе давањем посебних задатака.

Резултати на завршном испиту показују да се крећемо у предвиђеним процентима за сваки ниво-основни 80%, средњи 50% и напредни 30%, али би оствареност основног нивоа могла бити у већем проценту. Резултат школе у целини је углавном изнад републичког просека. Немамо ученике који су напустили школовање. Напредак ученика који похађају допунску

наставу условљен је редовношћу одржавања часова допунске, сарадњом са родитељима, а значајна је укљученост одељењских старешина у праћење редовности похађања часова допунске.

Подршка ученицима: У овој кључној области све планиране активности су реализоване. На основу броја ученика са којима се ради применом мера индивидуализације или по ИОП-у 1, ИОП-у 2 и ИОП-у 3, узимајући у обзир рад одељењских већа и разматрање успеха и ставове родитеља у вези са сарадњом са школом можемо с правом тврдити да „у школи функционише систем пружања подршке ученицима“ и „у школи функционише систем подршке деци из осетљивих група“ и да се „у школи подстиче лични, професионални и социјални развој ученика“.

Етос: Већина активности планираних акционим плановима је реализована. Не можемо у потпуности бити задовољни посетама часовима од стране родитеља, као и укључивањем родитеља у активности професионалне оријентације, што је присутно у разредној настави, али не и у предметној. Неколико година уназад као активност наводимо израду Правилника о награђивању и похваљивању, али још увек Правилник није урађен. Активности које смо планирали, али нисмо реализовали су: штампање информативних флајера о улози Тима за заштиту од насиља, сервисне информације(кајрон) у школи и мапа школе на улазу у школу. Просечне оцене за кључну област Етос на упитнику који је примењен 2014/15. су највише у односу на друге области код свих делова узорка. На основу тога можемо закључити да је већина стандарда остварена, али да се може унапредити сарадња на свим нивоима.

Организација рада школе и руковођење: Већина активности планираних акционим плановима је реализована. Планирање и програмирање у школи су међусобно усклађени, у школи функционише систем за праћење и вредновање квалитета рада школе, руковођење је у функцији унапређивања рада школе и омогућава развој школе, што је потврђено сврставањем међу десет најуспешнијих школа у Србији у пројекту „Препознај, промовиши, прошири“. Самовредновање се континуирано спроводи и о резултатима се извештавају сва стручна тела у школи. Активности које нису реализоване су обука за тимски рад и примена упитника за

наставнике о задовољству сарадњом у школи и ставовима о томе у којим областима рада школе су потребне јасне процедуре.

Ресурси: Претходних година ова кључна област је у значајној мери унапређена, када су у питању материјално-технички ресурси, нарочито у оквиру пројекта „Развионица“. Такође, остварен је стандард да су „у школи обезбеђени потребни људски ресурси“. Мали број наставника нема потребне квалификације. Запослени се континуирано стручно усавршавају, о чему руководиоци стручних већа извештавају координатора СУ, а на крају школске године сви наставници, васпитачи и стручни сарадници предају извештај о СУ. Можемо констатовати да сви наставници не достигну прописан број сати стручног усавршавања у установи и ван установе, а и примена стечених знања није увек присутна у пракси. Материјално-технички ресурси се не користе у довољној мери, како би се унапредио квалитет наставе. Активности које су садржане у акционим плановима, а нису реализоване су: реконструкција школске бине, трпезаријски простор у кухињи, реконструкција оgrade на игралишту, гаража за школски ауто, израда контролног пулта на улазу у школу.

10. Препоруке за нови развојни план

Анализирајући резултате самовредновања, екстерног вредновања и микроистраживања која су спроведена у школи, али и стратешких докумената, законског оквира и мисије и визије школе, чланови тима сматрају да је потребно уважити следече, доле наведене резултате

Извештај о реализацији ШРП-а добра је полазна основа за израду новог јер се може закључити да ли смо задовољни квалитативношћу резултата. Досадашња пракса израде ШРП-а подразумевала је да се најпре утврди шта није реализовано у претходном ШРП и са чим нисмо били задовољни.

Активности које смо реализовали током ових пет година били су део акционих планова који се доносио сваке школске године, а који је требао да допринесе реализацији посебних циљева. Квалитет реализације посебних циљева, требао је да допринесе квалитету остварености општих циљева за сваку изабрану област.

Ка о што се у Извештају наводи нису реализоване следеће активности:

- израда Правилника о похваљивању и награђивању наставика
- потпуно опремање мултимедијалне учионице-едукативног центра
- опремање фоно-лабораторије

- недовољно искоришћена ИКТ опрема и наставна средства из пројекта Развионица
- реконструкција школске бине
- реконструкција школске кухиње
- реконструкција расвете
- Даља намена школске зграде у Љубањама

Активности по областима квалитета које су делимично остварене

Навешћемо активности које су делимично остварене, односно чији резултати могу бити и вишег нивоа. Такође, навешћемо и препоруке за унапређење на основу резултата самовредновања, резултата истраживања у школи којима смо испитивали ставове ученика о оцењивању и ставова матураната у школи које смо спровели у последње две школске године. Од велике важности су и процене и оцене екстерне евалуације која се у нашој школи спровела 2012. године. Ми смо од тада неке ствари унапредили на основу препорука евалуатора, али је потребно у неким областима још више радити на побољшању квалитета рада установе. Најпре ћемо приказати области које су биле заступљене у ШРП. Такође ћемо приказати и резултате самовредновања као и интерних истраживања и анализа.

Настава и учење

Не спроводи се у потпуности систематско праћење остварености стандарда образовања током наставне године. Стога треба планирати проверу стандарда постигнућа (исхода за сваки разред, односно стандарда на крају 1. Циклуса у 2. Циклусу постоји пробни тест). Размотрити актуелне исходе и упоредити их са исходима из Развионице јер је у њиховој изради учествовао ЗУОВ. Потребно је да наставници и учитељи размотре која су то темељна, неопходна знања која већина ученика морају да савладају да би могли да наставе са успехом усвајање програма у другом циклусу. Посебно је потребна сарадња из српског језика, математике и енглеског језика. Свакако да се сарадња може остварити и из осталих предмета.

У оквиру истог пројекта Развионица постоје исходи за све остале предмете за које стандарди нису донети, размотрити да се ови исходи уграде у Школски програм и да се примењују приликом планирања, реализације и праћења постигнућа ученика.

Овде је потребно рећи да су се образовни стандарди уврстили у Наставу и учење иако не припадају тој области јер смо желели да апострофирамо значај планирања и припремања за

наставу који су усмерени на постизање исхода који омогућавају остварењу стандарда. Истовремено смо желели да на тај начин омогућимо да се створе услови за свеобухватније

праћење напредовања ученика. Сматрали смо да такво планирање наставе омогућава и боље планирање праћења постигнућа и напредовања ученика у односу на претходни период и образовне стандарде.

Размотрити могућност увођења у ШРП област **Образовна постигнућа ученика**, јер се кључни стандард **Успех ученика показује да су остварени образовни стандарди** налазе у овој области. Истовремено, у извештају екстерне евалуације која се односи на Образовна постигнућа назначено је следеће: „Школске 2011/12. године је остварен основни, али не средњи и напредни ниво образовних стандарда, при чему је наглашена разлика у постигнућу ученика из српског језика (остварена сва три нивоа) и математике (остварен само основни ниво)“. У међувремену смо постигли побољшање у овој области рада. Ипак је потребно наставити са свеобухватнијом анализом завршних испита и на стручним већима размотрити компензаторске мере како би у овој области били још бољи. Наиме, треба тежити да ученици што више приближе остварењу од 80% стандарда основног нивоа, 50% стандарда средњег нивоа и 25% стандарда напредног нивоа

Такође, може се размишљати и о увођењу области: Школски програм и Годишњи план рада. Екстерном евалуацијом је утврђено да „Један део наставника планира различите облике рада, наставне методе и наставна средства. Планирана корелација између наставних предмета је повремено нотирана. Веома ретко наставници планирају примену иновација. Дневно планирање- припреме за час су неуједначеног квалитета. Неки наставници користе готове припреме које нису прилагођене структури одељења. Поједини наставници у припреми за час уважавају стандарде постигнућа“.

Истичемо да се у међувремену у смислу увођења иновација, доста тога урадило на увођењу тематске- интегративне наставе и угледних часова у којима се планирају и иновације. Но, како је то спорадична активност, а како смо у међувремену опремљени ИКТ-ом, као и савременим наставним средствима, иновације би требало да буду што чешћа појава на већини часова. Такође је потребно размишљати и о примени образовних софтвера у настави и коришћењу веб платформи за учење.

Посебно истичемо да припреме за час треба да се прилагођавају структури одељења. Такође и провере постигнућа ученика треба да се прилагоде одељењу, осим оних којим би се процењивала постигнућа која се односе на образовне исходе, односно стандарде. Потребно је размишљати и о тимској изради тестова у предметној и разредној настави који би испитивали оствареност образовних стандарда већ од другог разреда. Тестови и контролни задаци који би се спроводили за ту сврху, планирали бисе тимски у оквиру истог разреда или истог предмета. Због чега је ово потребно? Стандарди су и дефинисани као резултат процеса учења. Дају нам

одговоре какви су ефекти нашег рада, пре свега наставног и дају нам смернице шта је потребно да предузмемо убудуће.

Због тога треба утврдити начине испитивања остварености нивоа образовних стандарда и резултате учинити транспарентним на стручним и разредним већима а периодично на Педагошком колегијуму и Наставничком већу и развијати стратегије унапређења наставног рада. То ће бити основ за планирање наставе и компензаторских програма.

Више унапредити критеријуме оцењивања ученика и праћење постигнућа ученика

Потребно је још више унапредити оцењивање у нашој школи у складу са Правилником о оцењивању. Наиме, на основу радионица и упитника о квалитету оцењивања у нашој школи и ставова ученика матураната, наметнуло се да је оцењивање потребно унапредити. Како је оцењивање много сложенија активност а не само „давање оцене“, намеће се и потреба усаглашавања елемената за праћење напредовања ученика и узимања у обзир свих елемената који улазе у оцењивање. Још увек је потребно побољшати образложење оцене, дати упутство шта је неопходно да се научи да би се стекла темељна знања и да се унапреди праведност и објективност оцењивања како то ученици наводе. (Више о ставовима ученика који се односи на оцењивање можете видети у Ставовима ученика о особинама наставника који су важни за оцењивање и учење). У Правилнику се наводи у сврси и принципима оцењивања ученика:

„Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа ученика у току савладавања школског програма. Оцењивање је континуирана педагошка активност којом се исказује однос према учењу и знању, подстиче мотивација за учење и ученик оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика и развија систем вредности. Оцењивањем се обезбеђује поштовање општих принципа система образовања и васпитања утврђених законом којим се уређују основе система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон). Принципи оцењивања, у смислу овог правилника, јесу:

- 1) објективност у оцењивању према утврђеним критеријумима;
- 2) релевантност оцењивања;
- 3) коришћење разноврсних техника и метода оцењивања;
- 4) правичност у оцењивању;
- 5) редовност и благовременост у оцењивању;
- 6) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;

7) уважавање индивидуалних разлика, потреба, узраста, претходних постигнућа ученика и тренутних услова у којима се оцењивање одвија.

Када се упореде ставови ученика са сврхама и принципима оцењивања уочава се да ученици управо очекују да се он примењује иако и не знају његов садржај.

Поред усаглашавања критеријума оцењивања, потребно је усагласити начине и поступке оцењивања као и једнообразну педагошку евиденцију о постигнућима ученика према Правилнику, у оквиру стручних већа.

У извештају екстерне евалуације се каже: „Област квалитета коју је потребно посебно унапредити, а која је била најмање заступљена на посећеним часовима, је коришћење разних поступака вредновања који су у функцији даљег учења. Само код трећине посећених наставника уочено је да уче ученике како да процењују свој напредак.“ Такође се наводи да појединачна евиденција о успеху ученика, углавном код предметних наставника није потпуна и усаглашена и да не врше оцењивање у складу са програмом предмета. У међувремену су се у овом домену постигли нешто бољи резултати, али је потребно ову област још више унапредити.

Благовремено ревидирање планова за отклањање физичких и комуникацијских препрека и ИОП-а и пружање у већој мери додатне подршке свим ученицима којима је потребна

Уочено је током анализа на одељењским већима да је потребно на време ревидирати план индивидуализације и ИОП-а за ученике који нису успели да савладају предвиђене исходе. Наиме, нека од те деце имају негативне оцене. Потребно је због тога ревидирати планове, ако се тешкоће појаве и пре класификационих периода, јер се ученик због несналажења може осећати лоше, што утиче на смањење мотивације јер развија код ученика ниско самопоуздање и самопоштовање што неминовно води ка избегавању учења. Наводимо део Правилника који регулише ову област „Измена ИОП-а врши се у складу са напретком и развојем детета, односно ученика ако постигне планиране резултате пре очекиваног рока или не постиже очекиване резултате, односно у другим случајевима када настану промене у понашању детета и његовом окружењу.“

Такође је уочено да ученици који имају тешкоће у учењу због извесних поремећаја попут дислексије и дисграфије. Иако се уочава, већ од првог разреда, да дете има тешкоће и чак се она потврди код логопеда, још увек недовољно развијамо механизме подршке ученику. Ова деца постижу ниска постигнућа у читању, писању, често и у математици. Дете је све више фрустрирано и почиње да развија механизме одбране а које ми препознајемо као непримерено понашање, незаинтересованост и „неће да учи а може“. Не заборавимо да је читање и писање

средство за учење. Ако дете до петог разреда и даље нема адекватну подршку, тешко да ће достићи успех као његови вршњаци иако је интелектуално развијено као они. Због тога је потребно је интензивније сарађивати са логопедом, стручном службом и родитељима и примењивати начине рада који му највише помажу. Може се размишљати и о обуци у овој области.

Такође је уочено да се за неке ученике не пружа додатна подршка, иако им је потребна. То се наводи и у извештају екстерне евалуације, а то истичу и матуранти две претходне генерације. Ко све има право на додатну подршку? Наводимо део Правилника:

„Право на ИОП има дете и ученик који има потребу за додатном подршком у образовању и васпитању због тешкоћа у приступању, укључивању, учествовању или напредовању у васпитно-образовном или образовно-васпитном раду, ако те тешкоће утичу на остваривање општих исхода образовања и васпитања, а нарочито ако дете, односно ученик:

1. има тешкоће у учењу (због специфичних сметњи учења, или проблема у понашању и емоционалном развоју);
2. има сметње у развоју или инвалидитет (телесне, моторичке, чулне, интелектуалне или вишеструке сметње);
3. потиче, односно живи у социјално нестимулативној средини (социјално, економски, културно, језички сиромашној средини или дуготрајно борави у здравственој, односно социјалној установи);
4. из других разлога остварује право на подршку у образовању.

Право на прилагођен и обогаћен начин образовања по ИОП-у има и ученик са изузетним способностима који стиче основно и средње образовање и васпитање. Ми смо у образовање ученика увели и ИОПЗ. Они свакако пружају подршку ученицима али их је потребно унапредити.

Потребно је такође да наставници на стручним вечима размотре резултате самовредновања, и ставове матураната као и ставове ученика о оцењивању.

Очигледно је да се неки делови реализације ШРП-а из пове области односе и на друге области квалитета. Пре свега на Образовна постигнућа, како је то већ напоменуто, делимично на Школски програм и Годишњи план рада школе и Подршку ученицима. То је разумљиво јер су школске активности веома повезане. Препорука је да се за следечи ШРП брижљиво одреде области које ће се пратити.

Подршка ученицима

Ми смо у оквиру ове области доста учинили, потребно је ипак размишљати о вршњачкој едикацији ученика из одрживог развоја која подразумева и здраве стилове живота. Министарство је у јануару 2017. Године послало дошпис на основу кога треба да размотримо реализацију и заступљеност здравственог васпитања у наставним предметима и активностима.

Ради унапређења Етоса, а то је увек потребно, добро би било да се у школи интензивније разраде програми који ће развијати социјелне вештине код ученика, попут конструктивног решавања проблема, ненасилну комуникацију и слично, посебно у предм,етној настави.

О подршци ученицима могу се сагледати и подаци из упитника матураната у последње две године. Материјал се налази у прилогу за шланове тима а презентован је и на Наставнићком већу са упоредном анализом за две године.

Етос

Неопходно је доследније водити евиденцију која се односи на лакше и теже обавезе ученика и користити инструменте који су разрађени. Такође, развијати добре међуљудске односе, сараднички и тимски рад.

Потребно је унапредити негативан став о насиљу, посебно у старијим разредима, што је препорука и екстерне евалуације. Ми смо спровели више радионица, али је потребно програм превенције насиља боље структурирати и реализовати.

Ресурси

Наставити са коришћењем опреме, унапређивати је и осавремењавати и довршити опремање мултимедијалне учионице. Ми смо набавили респондер за наставу који не користимо. Такође не користимо у довољној мери наставна средства која су добијена преко пројекта „Развионица“. Уколико желимо да наставу учинимо инспиративнијом за учење, потребно је да се омогући коришћење ових средстава у већој мери. То уједно имплицира чешћа планирања иновација у настави, што се истиче у закључцима екстерне евалуације али и у ставовима ученика. Размишљати и већој заступљености коришћења образовних софтвера у настави и платформи за учење.

Развити квалитетније и транспарентније систем „сазнали на семинару, применили у пракси“ ради унапређења хоризонталног учења. Наставници и учитељи који буду обучени за сараднике-спољне саветнике, потребно је да упознају колеге са знањима и вештинама које су стекли, а посебно из области „Наставник као рефлексивни практичар“ и „Анализа часова“. Потребно је организовати стручно усавршавање наставника за унапређење знања из енглеског језика. Такође, наставити са писањем пројеката, посебно код фондова Европске уније и Еразмус плус програма.

